

De juiste voorbereidingen voor een geslaagd bietenseizoen!

Gauthier Courtoy (KBIVB vzw -IRBAB asbl)

Nu de zaai van de bieten snel zal naderen, is het stilaan tijd om erover na te denken. Gezien de opkomstproblemen die zich in het seizoen 2020 voordeden, moeten de voorbereiding en de zaai goed worden gepland. De keuze van de zaadomhulling kan het zaaien beïnvloeden.

Het juiste moment kiezen

Ons advies voor de zaaiperiode luidt: zodra de bodem het toelaat, niet wachten. Wacht op het juiste weer voor een goede voorbereiding en een goede zaai. Na het zaaien moet het weer ten minste 48 uur droog zijn. Er moet ook aandacht worden besteed aan vorst: als de jonge bietenplantjes boven staan, worden tijdens het opzwellen en verharderen van de grond mechanische krachten op de stengel uitgeoefend, wat tot plantverlies kan leiden.

Zaai- en zaai-voorbereiding

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het zaai- en zaai-voorbed. Vóór elke werktuigdoorgang, is het belangrijk dat de grond goed opgedroogd is. Controleer de toestand van de bodemlaag op 0-30 cm met behulp van een spade of door een brok aarde voor u uit te gooien. In het ideale geval zou dit moeten uiteenvallen voordat u de bodem kunt gaan bewerken. Een tweede test kan ook worden uitgevoerd door aarde van de toplaag in de hand te nemen en aan te drukken. Als het plakt of als het kneedbaar is, kunt u beste even wachten voordat u aan de voorbereiding begint.

Het zaai- en zaai-voorbed moet worden verkruid, zodat het zaai- en zaai-voorbed goed bedekt wordt. De verkruidlaag mag niet dieper zijn dan de zaai- en zaai-voorbed. Stel de diepte van de werktuigen in op ca. 5 cm. Het is beter de zaai- en zaai-voorbed uit te voeren met een minimum aantal werktuigdoorgangen (max. 2). Extra doorgangen zullen het bovenste gedeelte van de bodem uittroegen en het risico op verdichting vergroten. Een te fijne voorbereiding verhoogt het risico op korstvorming na zware regenval. Elke doorgang heeft een kostprijs, die kan worden berekend met de online tool Mecacost van het CRA-W (www.mecacost.cra.wallonie.be). Een doorgang kost ongeveer 30 tot 40 euro per hectare, exclusief de vergoeding voor de arbeid. Optimaliseer elke werktuigdoorgang zo veel mogelijk om onnodige kosten te vermijden. Frontwerktuigen gebruiken kan een oplossing zijn. Vermijd een diepe bewerking, deze onderbreekt de capillariteit (vochttoevoer vanuit de ondergrond) en brengt vochtige kluiten terug boven. Zorg voor een homogene voorbereiding door de belasting van de werktuigen goed te verdelen. Een juiste afstelling van de bandendruk voorkomt verdichting. Wielslib moet worden vermeden omdat het een verdichtend effect heeft op de bodem.

Bij het ploegen in het voorjaar op grond met een kleigehalte van 12-13% is het belangrijk de grond over de hele zaai- en zaai-voorbed opnieuw aan te drukken. Op sommige percelen waar niet meer geploegd wordt, kan het nuttig zijn om de bovenlaag eerst open te breken zodat de grond kan

Figuur 1: Kies, afhankelijk van het totaalgewicht, de juiste bandenspanning.

Zoals op de afbeelding te zien is, wordt door het verminderen van de bandenspanning het contactoppervlak zowel in de breedte als in de lengte vergroot.

opdrogen omdat deze percelen anders natter blijven. De aanwezigheid van gewasresten aan het oppervlak verhoogt het risico van verstopping, zodat het de voorkeur geniet een zaaimachine met zaaischijven te gebruiken.

De zaai

De zaai- en zaai-voorbed is waarschijnlijk het meest delicate punt met een directe invloed op de opkomst en ontwikkeling van jonge plantjes. Een kwalitatieve zaai wordt gekenmerkt door het planten van alle zaden op dezelfde diepte en een goed contact met de grond. De aanbevolen zaai- en zaai-voorbed diepte is ongeveer 1,5 -2,5 cm voor Force behandeld zaai. Deze moet echter worden aangepast aan het bodemtype en de weersomstandigheden. Ondiep zaaien moet worden vermeden op plaatsen waar de zaai- en zaai-voorbed moeilijk is, b.v. op kleilige koppen. In droge periodes kan een diepere zaai worden overwogen, maar er moet rekening gehouden worden met de kiemkracht en de ontsmetting van het gekozen zaai. Bij een behandeling met Force 10g mag de maximale diepte niet meer dan 2,5 cm bedragen. Force werkt door dampwerking rond het zaai met een straal van 2 cm. Het zaai, het jonge plantje en het worteltje worden zo beschermd tegen (het merendeel van) de bodeminsecten. Wanneer dieper dan 2,5 cm wordt gezaaid, zal er tussen het bodemoppervlak en de bescherming van de zaadomhulling een onbeschermd zone in de bodem zijn. In deze zone kan het jonge plantje worden aangevallen door bodeminsecten. **Om de goede werking van Force te garanderen, is het dus belangrijk te streven naar een constante zaai- en zaai-voorbed diepte van 2-2,5 cm. Voor de zaden behandeld met Gaucho, is een zaai- en zaai-voorbed diepte van minstens 3 cm verplicht met een goede bedekking van het zaai.** Als het zaai- en zaai-voorbed in de eerste centimeters (2-3 cm) te droog is, kan het gebruik van een kluitenruimer een oplossing zijn om een te diepe zaai te voorkomen.

Begin het seizoen door vooraf te controleren of alle onderdelen van de zaaimachine op dezelfde diepte zijn ingesteld. Plaats hiervoor planken of blokken van dezelfde dikte (1,5 tot 2 cm) op een vlakke ondergrond onder de steun- en afdekwielen. Door alle zaai- en zaai-voorbed op het grondoppervlak

af te stellen, wordt alles op dezelfde zaai- en zaai-voorbed diepte ingesteld. Aan het begin van de zaai moet de zaai- en zaai-voorbed diepte opnieuw worden gecontroleerd en zo nodig bijgesteld. Op die manier kunt u er zeker van zijn dat u begint met onderdelen op dezelfde diepte.

Het is belangrijk om kwaliteitszaai te gebruiken: zaden die gedurende 1 jaar worden bewaard,

Figuur 2: Stel alle zaai- en zaai-voorbed voor het begin van het seizoen op dezelfde zaai- en zaai-voorbed diepte in. Controleer de zaai- en zaai-voorbed diepte tijdens het zaaien en pas aan indien nodig (foto: IRS).

kunnen bij slechte bewaaromstandigheden de kiemkracht verliezen (te hoge vochtigheid, ...). Als u verschillende rassen zaait is de voorkeur om ze apart te zaaien. Als de rassen gemengd zijn, levert dat een probleem op bij de bestrijding van bladziekten: ras A kan de behandeldingsdrempel hebben bereikt, terwijl ras B nog gezond is en niet hoeft te worden behandeld. Nadien zal het bij het rooien moeilijker zijn om te ontstoppen omdat de bestuurder van de rooimachine zijn machine niet juist zal kunnen afstellen voor deze verschillende rassen. Meng daarom de rassen niet.

Belangrijke opmerking: de zaden behandeld met Metalaxyl-M, die in de producten Vibrance SB of Apron XL zit, zullen in 2022 niet meer uitgezaaid kunnen worden!

Aandachtspunten voor een zorgeloze zaai:

- Controleer de grond met een spade voordat u met de zaai- en zaai-voorbed begint.
- Controleer de zaai- en zaai-voorbed door aarde van de bovenste laag in uw hand te nemen en aan te drukken. Als het plakt of als het kneedbaar is, is het beter om te wachten.
- Zaai altijd volledige percelen of duidelijk afgebakende delen van een perceel met hetzelfde ras.
- Streef naar een uiteindelijke populatie van 95.000 planten per ha (85.000 planten in zware polders).
- Voor zaden met alleen Force in de omhulling is een exacte zaai- en zaai-voorbed diepte (2,5 cm) uiterst belangrijk voor een optimale werking van het product.
- Zaai zodra het weer het toelaat en er gedurende ten minste 48 uur na het zaaien geen regen wordt verwacht. Een langer groei- en zaai-voorbed seizoen verhoogt de opbrengst.
- Bestel niet meer zaai dan nodig. Zaden ontsmet met Vibrance SB of Apron XL zullen in 2022 niet meer kunnen uitgezaaid worden. Hetzelfde geldt voor zaden behandeld met Gaucho. Indien nodig bewaar het bij een laag vochtgehalte.